

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. เอกสารและข้อมูลทางวิชาการ
ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาอาหารและโภชนาการแห่งชาติ (2520-2524). (ม.ป.ท.),
2520

คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการสัมมนาวิชาการเรื่อง การวิจัยอาหาร.
(ม.ป.ท.), 2521.

____. รายงานการสัมมนาเรื่องวิวัฒนาการของการวิจัยในโอกาสสมโภชน์กรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2525.

จรัส สุวรรณเวลา และคนอื่น ๆ . บนเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

จุมพล สวัสดิ์ยากร. หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษาและฝึกอบรม
การวิจัยทางสังคมศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ, 2520.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. กลยุทธ์การพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533 (เอกสารประกอบการจัดทำ
แผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับที่ 7).

ชินวุธ สุนทรสีมา. หลักและวิธีทำวิทยานิพนธ์รายงานประจำภาคและเอกสารวิจัย. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2515.

ทวีร์ สมิ ธนาคม. ตำราโภชนาการ. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิบูลย์กิจการพิมพ์, 2522.

นวนิตย์ อินทรามะ. "บริการข้อสนเทศและห้องสมุด" ในบรรณารักษ์ 20, หน้า 66-82.
กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2518.

ประภาวดี สืบสนธิ์. การวิจัยบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ไพบูลย์ ช่างเรียน. ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย. พระนคร : สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์, 2514.

- _____. สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2516.
- ไพโรจน์ นิงสานนท์. งานโภชนาการของประเทศไทยในศตวรรษหน้า. (ม.ป.ท.), 2530.
มหิดล, มหาวิทยาลัย. นโยบายมหาวิทยาลัยมหิดล. ร่างเอกสารที่นำเสนอสภามหาวิทยาลัยเมื่อ
วันที่ 15 พฤศจิกายน 2532 และสภาฯ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว
- _____. รายงานการสัมมนา บทบาทของมหาวิทยาลัยต่อเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้า. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- _____. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี. รายงานการสัมมนาย่อยแพทยศาสตร์ศึกษาเรื่อง
การวิจัยเพื่อการสาธารณสุขของประเทศ. (ม.ป.ท.), 2529.
- _____. สถาบันวิจัยโภชนาการ. แผนงานพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 6
พ.ศ. 2530-2534. นครปฐม : สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล,
2528. (อัดสำเนา)
- _____. 10 ปี สถาบันวิจัยโภชนาการ. กรุงเทพฯ : เทคนิค 19, 2530.
- _____. สถาบันวิจัยโภชนาการ และกองโภชนาการ กระทรวงสาธารณสุข. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง อาหารและโภชนาการในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7. กรุงเทพฯ :
ร.พ.องค์การส่งเสริมสุขภาพอนามัย, 2533.
- จำเริญ สุจริตต์ ณ อยุธยา. สถิติการวิจัย. กรุงเทพฯ : เอช-เอเนกาพิมพ์, 2526.
- สาคร ธนमितต์. การวิจัยปัญหาโภชนาการและโครงการวิจัยโภชนาการชุมชนในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และสถาบันวิจัยโภชนาการ
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.
- สาธารณสุข, กระทรวง. กองโภชนาการ. แผนงานโภชนาการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534). (ม.ป.ท.), 2529.
- โสภณ ชูพิบูลย์ และอรทัย ชื่นมณูชัย. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518
- บทความ
- กองบรรณาธิการงานบทความ. "การส่งทอดสารนิเทศในลักษณะ Invisible College." ชมรม
นิสิตบรรณารักษศาสตร์จุฬาฯ 8 (2531): 53-59.

กุลธิดา บุญอิต. "การจัดทำสาระสังเขปและดรรชนี." ว.วิทยบริการ 7 (กันยายน 2528): 24-38.

จิรวรรณ ภักดีบุตร. "บรรณารักษ์และนักบริการสารนิเทศ: บทบาทในอนาคต." ว.บรรณศาสตร์ 9 (กรกฎาคม 2529): 50-57.

ประจักษ์ พุ่มวิเศษ. "บทบาทของบรรณารักษ์ในยุคข่าวสาร." ว.ห้องสมุด 28 (มกราคม-มีนาคม 2527): 59-64.

ประภาวดี สืบสนธิ์. "บทบาทของบรรณารักษ์นักบริการสารนิเทศในอนาคต." ว.บรรณศาสตร์ 9 (กรกฎาคม 2529): 19-25.

พุกธาสคร. "ถาม-ตอบ ปัญหาหรือข้อข้องใจเกี่ยวกับ "วิจัย". " ว.การศึกษาและวิจัยพยาบาล 6 (ตุลาคม 2527): 57-59.

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. "บทบาทของหนังสือและห้องสมุดในการพัฒนาประเทศ." ว.ห้องสมุด 10 (กันยายน-ตุลาคม 2509): 28-31

อมร นนทสุต. "ปัญหาโภชนาการของประเทศไทย." จ.พ.ส.ท. 52 (มกราคม 2512): 9-33.

อัมพร ทีชะระ. "บรรณารักษศาสตร์ในอนาคต." ว.บรรณศาสตร์ 9 (กรกฎาคม 2529): 33-40.

เอกสารอื่น ๆ

กรรณิการ์ สุธรรมเมธา. ความต้องการในการใช้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 2524.

ทิพย์วัลย์ ตฤยะสุข. บทบาทของบรรณารักษ์ในการออกแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 2526.

ประภาวดี พจนา. บทบาทของบรรณารักษ์ชาวต่างประเทศต่อพัฒนาการด้านห้องสมุดและบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 2516.

วิลาวัลย์ เตชัญญวรากุล. บทบาทของบรรณารักษ์อาวุโสต่อพัฒนาการห้องสมุดและบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 2520.

สัมภาษณ์

ศาสตราจารย์ ดร. ธนมิตร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยโชนนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล. สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2534.

หนังสือ

- Abdellah, F.G. and Levine, Eugene. *Better Patient Care Through Nursing Research*. 7th ed. New York : MacMillan, 1971.
- Argyris, Chris. *Personality and Organization*. New York : Harper and Brother, 1957.
- Ashworth, Wilfred, ed. *Handbook of Special Librarianship and Information Work*. 3rd ed. London : Aslib, 1967.
- Astbury, Raymond George. *Bibliography and Book Production*. Oxford : Pergamon Press, 1967.
- Benge, Ronald C. *Libraries and Cultural Change*. London : Clive Bingley, 1970.
- Butler, Pierce. *An Introduction to Library Science*. Chicago : University of Chicago Press, 1933.
- Gardner, Lindzey. *Handbook of Social Psychology: Theory and Method*. Massachusetts : Addison-Wesley, 1959.
- Gardon, F.E. *Personality and Behavior*. New York : MacMillan, 1963.
- Good, Carter V. *Dictionary of Education*. 3 re ed. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Hoult, Thomas Ford. *Dictionary of Modern Society*. Totowa, N.J. : Littlefield, Adams, 1974.
- Maloney, James J., ed. *Online Searching Technique and Management*. Chicago : American Library Association, 1983.
- Mead, G.H. *Mind, Self and Society*. Chicago : University of Chicago Press, 1950.

- Parson, Talcott. *The Social System*. New York : Free Press, 1968.
- Shera, Jesse H. *Introduction to Library Science*. Colorado : Libraries Unlimited, 1976.
- Sill, D.L. *International Encyclopedia of the Social Sciences*. New York : Free Press, 1968.
- Strauss, Laucille J., Shreve, Irene M., and Brown, Alberta L. *Scientific and Technical Libraries : Their Organization and Administration*. 2nd ed. New York : Becker and Hayes, 1972.
- Treece, Eleanor W., Treece, James W. Jr. *Elements of Research in Nursing*. 2nd ed. St. Louis : C.V. Mosby, 1973.
- Walter, Slocum. *Agricultural Sociology: A Study of Sociological Aspects of American Farm Life*. New York : Harper and Brothers, 1962

บทความ

- Abbott, John C. and Kaser, David. "The Coordination of Faculty Services." *College and Research Libraries* 17 (January 1956): 13-14, 40.
- Battin, Patricia. "On Preparing Competent Professionals: Some Advice to the Ring Advisory Group, Developing University and Research Library Professional: A Director's Perspective." *American Libraries* 14 (January 1983): 22-26.
- Bhatnagar, Usha. "The Role of the Library in the Research Team." *Herald of Library Science* 14 (October 1975): 232-237.
- Boodson, K. "Subject Bibliographies in Information Work." *Indexer* 10 (April 1976): 15-23.
- Cook, Johanna. "Concepts of Reference Service in Academic Libraries." *Australian Academic and Research Libraries* 12 (June 1981): 81-89.
- Engle, Michael O. "Librarianship as Calling: the Philosophy of College

- Librarianship." *J. of Academic Librarianship* 12 (March 1986): 30-32
- Foster, Marie. "Philosophy of Librarianship." *Canadian Library Journal* 36 (June 1979): 131-138
- Grover, Robert and Hale, Martha L. "The Role of the Librarian in Faculty Research." *College and Research Libraries* 49 (January 1988): 9-15
- Hutchins, W.J., Pangeter, L.J., and Sanders, W.L. "University Research and the Language Barrier." *Journal of Librarianship* 3 (January 1971): 1-25.
- Louw, Anna. "Current Awareness Service." *South African Libraries* 47 (October 1979): 53-56.
- Oberg, Larry R., Schleiter, Marry Kay and Van Houten, Michael. "Faculty Perceptions of Librarianships at Albion College: Status, Role, Contribution, and Contacts." *College and Research Libraries* 50 (March 1989): 215-230.
- Redmong, Donald A., Sinclais, Michael P. and Brown, Elinore. "University Libraries and University Research." *College and Research Libraries* 33 (November 1972): 447-453.
- Reynolds, Michael M. "Interlibrary Loan: A Reference Service." *Library Trend* 12 (January 1964): 425-436.
- Richardson, Jeanne M. "Faculty Research Profile Created for Use in a University Library." *J. of Academic Librarianship* 16 (July 1990): 154-157.
- Swanson, Don R. "Libraries and the Growth of knowledge." *Library Quarterly* 49 (January 1979): 3-25.
- Thibodeau, Patricia L. "Symposium on Expanded Roles for Hospital Librarians." *Bulletin of Medical Library Association* 71 (April 1983): 217-219
- Veaner, Allan B. "Librarians: the Next Generation." *Library Journal* 109 (April 1, 1984): 623-625.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามอาจารย์ นักวิจัย
ของด้านอาหารและโภชนาการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤศจิกายน 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยดิฉัน นางสาวพรธิดา วิเชียรปัญญา นิสิตปริญญาโท ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังรวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทบรรณารักษ์บริการสารสนเทศต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ" ดังนั้นดิฉันจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกันนี้ตามความเป็นจริง ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางให้บรรณารักษ์ผู้ให้บริการสารสนเทศได้ปรับบทบาทของตนเองและบริการของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องตรงกับความคาดหวังของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว และขอขอบพระคุณล่วงหน้าในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

คุณย์วิทย์ทรัพย์ากร
(นางสาวพรธิดา วิเชียรปัญญา)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเลขที่.....

คำอธิบายเบื้องต้น

แบบสอบถามเรื่องบทบาทบรรณารักษ์บริการสารสนเทศต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัย
ทางด้านอาหารและโภชนาการ มีคำถามทั้งสิ้น 61 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพและประสบการณ์ในการวิจัยของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ
สารสนเทศของบรรณารักษ์บริการสารสนเทศเพื่อช่วยการวิจัยของ
อาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

โปรดอ่านคำชี้แจงแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ
ในความร่วมมือของท่านในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง คำตอบของแต่ละท่านจะถูกสงวนไว้เป็น
ความลับเพื่อประโยชน์สำหรับงานวิจัยนี้เท่านั้น

โปรดส่งแบบสอบถามคืนที่.....
ภายในวันที่.....

ตอนที่ 1 สถานภาพและประสบการณ์ในการวิจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดตอบแบบสอบถามโดยการกาเครื่องหมาย / ลงใน () และเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ
 - () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาโท
 - () ปริญญาเอก
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ตำแหน่งของท่านในปัจจุบันคือ
 - () อาจารย์
 - () นักวิจัย (โปรดข้ามไปตอบข้อ 5)
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ขณะนี้ท่านดำรงตำแหน่งทางวิชาการตำแหน่งใด
 - () อาจารย์
 - () ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 - () รองศาสตราจารย์
 - () ศาสตราจารย์

4. ขณะนี้ท่านดำรงตำแหน่งทางการบริหารตำแหน่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 - () คณบดี/ผู้อำนวยการ
 - () รองคณบดี/รองผู้อำนวยการ
 - () ผู้ช่วยคณบดี/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
 - () หัวหน้าภาควิชา
 - () รองหัวหน้าภาควิชา
 - () กรรมการบริหารคณะ/สถาบัน
 - () หัวหน้างาน
 - () ไม่ได้ดำรงตำแหน่งบริหาร
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ภาระงาน (WORK LOAD) ของท่านโดยเฉลี่ยในปัจจุบันคือ
(คิดเป็นร้อยละของเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน) (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- () สอน..... %
 - () ทำธุรการหรือบริหาร..... %
 - () ทำงานวิจัย..... %
 - () บริการวิชาการ..... %
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... %
6. ประสบการณ์การทำงานของท่านในมหาวิทยาลัยคือ
- () 1-5 ปี
 - () 6-10 ปี
 - () 11-15 ปี
 - () 16-20 ปี
 - () 21 ปี ขึ้นไป
7. ตั้งแต่ปี 2530 ถึงปัจจุบัน ท่านทำวิจัย.....เรื่อง
8. เนื้อหาการวิจัยของท่านเน้นหนัก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- () การวิจัยทางคลินิก (Clinical Research)
 - () การวิจัยทางชีวการแพทย์ (Biomedical Research)
 - () การวิจัยระบบสาธารณสุข (Health System Research)
 - () การวิจัยนโยบายสาธารณสุข (Health Policy Research)
 - () การวิจัยเกี่ยวกับกรรมวิธีการแปรรูปอาหาร (Food Processing Research)
 - () การวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์อาหาร (Food Analysis Research)
 - () การวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร (Food Product Development Research)
 - () การวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีชีวภาพทางอาหาร (Food Biotechnology Research)
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. วิธีวิจัยที่ท่านใช้เน้นหนัก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- () การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)
 - () การวิจัยเชิงสังเกต (Observation Research)
 - () การวิจัยแบบสำมะโน (Census Research)
 - () การวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research)
 - () การศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study)
 - () การศึกษาแบบต่อเนื่อง (Panel Study หรือ Cohort Study)
 - () การศึกษาเชิงทดลอง (Experimental Research)
 - () การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
10. โดยเฉลี่ยแล้วโครงการวิจัยแต่ละเรื่องท่านใช้เวลา.....ปี.....เดือน
11. ในปัจจุบันท่านทำงานวิจัย
- () 1 โครงการ
 - () 2 โครงการ
 - () 3 โครงการ
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
12. งานวิจัยของท่านส่วนมากเป็นงานที่
- () ทำคนเดียว
 - () ทำเป็นกลุ่ม
 - () ทำคนเดียวและทำเป็นกลุ่มพอ ๆ กัน
13. ส่วนมากงานวิจัยของท่านเป็นงานวิจัยที่มีเนื้อหา
- () ต่อเนื่อง
 - () เสร็จภายในตัวเอง

14. ในกรณีที่ได้รับทุนอุดหนุน ส่วนมากเป็นทุนจากหน่วยงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () ทุนของภาควิชา
- () ทุนของมหาวิทยาลัย
- () ทุนของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- () ทุนจากสถาบันเอกชน หรือ ธนาคาร
- () ทุนจากหน่วยงานภายนอกประเทศ
- () ทุนจากคณะ/สถาบัน
- () ทุนส่วนตัว
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. ผลงานวิจัยของท่านส่วนมากเผยแพร่ในรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () เสนอผลการวิจัยในที่ประชุมวิชาการ (ปากเปล่า)
- () อัดสำเนาแจก
- () พิมพ์ลงในวารสาร ไทย-ต่างประเทศ
- () พิมพ์เป็นรูปเล่ม เอกสาร
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 คำถามในตอนนั้นสอบถามถึง

- ก) ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการให้บริการสารสนเทศที่ เป็นอยู่หรือที่ปฏิบัติจริง
- ข) ระดับความคาดหวังหรือระดับที่ควรปฏิบัติ ในการให้บริการสารสนเทศเพื่อช่วย
การวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

โปรดตอบโดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับที่บรรณารักษ์ปฏิบัติจริง และระดับที่ท่านคาดหวังว่า
บรรณารักษ์ควรปฏิบัติของคำตอบแต่ละข้อ โดยที่คำตอบ...

มากที่สุด	หมายถึง	ท่าน <u>ได้รับหรือคาดหวังบริการงานนั้นบ่อยครั้งและเป็นประจำ</u>	(เดือนละครั้ง)
มาก	หมายถึง	ท่าน <u>ได้รับหรือคาดหวังบริการงานนั้นบ่อยครั้ง</u>	(3 เดือน/ครั้ง)
ปานกลาง	หมายถึง	ท่าน <u>ได้รับหรือคาดหวังบริการงานนั้นเป็นครั้งคราว</u>	(6 เดือน/ครั้ง)
น้อย	หมายถึง	ท่าน <u>ไม่ค่อยได้รับหรือคาดหวังบริการนั้น</u>	(ปีละครั้ง)
ไม่มีบริการ	หมายถึง	ท่าน <u>ยังไม่ได้รับบริการงานนั้น</u>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	บริการที่ให้	ระดับที่ปฏิบัติจริง					ระดับที่ท่านคาดหวังว่าควรปฏิบัติ			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีบริการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
45	บริการแปลเอกสาร									

46. ท่านคิดว่าบรรณารักษ์ควรจัดบริการอะไรเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ต่อการทำวิจัยทางด้านอาหาร และโภชนาการนอกเหนือจากที่ได้สอบถามข้างต้น

	บริการที่ควรจัดเพิ่มเติม	ระดับบริการที่ควรจัด			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
1					
2					
3					
4					
5					

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์บรรณาธิการ

ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤศจิกายน 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

เรียน

ด้วยดิฉัน นางสาวพรธิดา วิเชียรปัญญา นิสิตปริญญาโท ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังรวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทบรรณารักษ์บริการสารนิเทศต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ" ดังนั้นดิฉันจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการให้สัมภาษณ์ในวันที่ ตามรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ที่แนบมาพร้อมกันนี้ ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางให้บรรณารักษ์ผู้ให้บริการสารนิเทศได้ปรับบทบาทของตนเองและบริการของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องตรงกับความคาดหวังของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ตามวันดังกล่าว และขอขอบพระคุณล่วงหน้าในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพรธิดา วิเชียรปัญญา)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ เลขที่.....

คำอธิบายเบื้องต้น

แบบสัมภาษณ์ เรื่องบทบาทบรรณารักษ์บริการสารสนเทศต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ มีคำถามทั้งสิ้น 51 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพและประสบการณ์การทำงานของผู้ให้สัมภาษณ์
 ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือการให้บริการสารสนเทศเพื่อช่วยการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการของบรรณารักษ์ตามที่เป็นจริง

โดยที่การตอบแบบสัมภาษณ์ในตอนที่ 1 และ 2 ผู้สัมภาษณ์จะกาเครื่องหมาย / และกรอกข้อความลงในช่องที่กำหนดให้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านในการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง คำตอบของแต่ละท่านจะถูกสงวนไว้เป็นความลับเพื่อประโยชน์สำหรับงานวิจัยนี้เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์

บทบาทบรรณาธิการบริการสารสนเทศต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

ชื่อห้องสมุด.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....ปี.....

ตอนที่ 1 สถานภาพและประสบการณ์การทำงานของผู้ให้สัมภาษณ์

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. วุฒิกการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ
 - () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาโท
 - () ปริญญาเอก
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. ตำแหน่งของท่านในปัจจุบันคือ
 - () บรรณาธิการ
 - () นักเอกสารสนเทศ
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ประสบการณ์การทำงานของท่านในมหาวิทยาลัย
 - () 1-5 ปี
 - () 6-10 ปี
 - () 11-15 ปี
 - () 16-20 ปี
 - () 21 ปีขึ้นไป

5. ภาระงาน (WORK LOAD) ของท่านในปัจจุบันคือ (คิดเป็นร้อยละของเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน)
(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () บริหารงานห้องสมุด.....%
- () งานเทคนิค.....%
- () งานวารสารและเอกสาร.....%
- () งานบริการ.....%
- () งานเทคโนโลยีห้องสมุด.....%
- () งานอื่น ๆ (โปรดระบุ).....%

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานเพื่อให้บริการสารสนเทศเพื่อช่วยการวิจัยตามที่ปฏิบัติจริง
ท่านได้ปฏิบัติงานหรือให้บริการช่วยการวิจัยในงานต่อไปนี้แก่อาจารย์และนักวิจัยทาง
ด้านอาหารและโภชนาการในระดับใด

โปรดตอบโดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับของคำตอบแต่ละข้อ โดยที่คำตอบ...				
มากที่สุด	หมายถึง	ท่านให้บริการงานนั้นบ่อยครั้งและเป็นประจำ	(เดือนละครั้ง)	
มาก	หมายถึง	ท่านให้บริการงานนั้นบ่อยครั้ง	(3 เดือน/ครั้ง)	
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านให้บริการงานนั้นเป็นครั้งคราว	(6 เดือน/ครั้ง)	
น้อย	หมายถึง	ท่านไม่ค่อยจัดให้บริการงานนั้น	(ปีละครั้ง)	
ไม่มีบริการ	หมายถึง	ท่านยังไม่ได้ปฏิบัติหรือให้บริการงานนั้น		

ข้อ	งานที่ปฏิบัติหรือบริการที่จัด	การปฏิบัติงานจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีบริการ
1	บริการในชั้นวางแผนเตรียมการวิจัย สำรวจความต้องการสารสนเทศเพื่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยภายใน หน่วยงานเพื่อจะได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ					
2	จัดหาข้อมูลเบื้องต้น (Baseline data) ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางด้าน อาหารและโภชนาการ เช่น จำนวนเด็กที่ขาดสารอาหาร/น้ำหนักโดยเฉลี่ย ของเด็กในวัยต่าง ๆ เป็นต้น					
3	จัดหารายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งทุน ระเบียบการ หลักเกณฑ์ หรือ นโยบายของทุนต่าง ๆ					
4	จัดหารายงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการตามที่อาจารย์ และนักวิจัยต้องการ					
5	แนะนำคู่มือและวิธีการใช้คู่มือช่วยค้นงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ					

ข้อ	งานที่ปฏิบัติหรือบริการที่จัด	การปฏิบัติงานจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีบริการ
6	จัดทำบรรณานุกรมงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการที่น่าสนใจของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อเผยแพร่					
7	จัดทำบรรณานุกรมพร้อมบทความงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการที่น่าสนใจของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อเผยแพร่					
8	รวบรวมบรรณานุกรม หรือบรรณานุกรมพร้อมบทความงานวิจัยเฉพาะเรื่องตามคำขอ					
9	รวบรวมรายชื่อบทความปริทัศน์ (Review article) งานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ					
10	ถ่ายและเวียนสำเนาหน้าสารบัญหนังสือและวารสารทางด้านอาหารและโภชนาการ					
11	ชี้แนะผู้เชี่ยวชาญ/นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ					
12	จัดทำนามานุกรมผู้เชี่ยวชาญวิจัยสาขาต่าง ๆ ทางด้านอาหารและโภชนาการ					
13	จัดทำนามานุกรมหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ					
14	จัดทำรายชื่อและจัดนิทรรศการงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการที่น่าสนใจ ที่ห้องสมุดได้รับเข้ามาใหม่					
15	จัดทำจดหมายข่าว ความรู้ และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการของหน่วยงาน					

ข้อ	งานที่ปฏิบัติหรือบริการที่จัด	การปฏิบัติงานจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีบริการ
16	เสนอรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องที่อาจารย์และนักวิจัยกำลังทำอยู่					
17	ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลสำเร็จรูป (CD-ROM)					
18	ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างประเทศ (ON-LINE)					
19	ติดต่อขอใช้บริการสืบค้นข้อมูลจาก CD-ROM และ ON-LINE จากห้องสมุดอื่น					
20	ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับช่องทางด้านอาหารและโภชนาการที่ห้องสมุดได้จัดทำขึ้น					
21	ติดต่อขอใช้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับช่องทางด้านอาหารและโภชนาการ ที่ห้องสมุดอื่นจัดทำ					
22	ตอบคำถามและช่วยค้นคว้า เฉพาะเรื่องจากหนังสืออ้างอิง และวัสดุความรู้ทั่วไปตามคำขอ					
23	<u>บริการในชั้นดำเนินการวิจัย</u> จัดประชุม/สัมมนาวิจัย ให้อาจารย์และนักวิจัย ได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ (Forum research)					
24	จัดบรรยาย/อภิปรายในหัวข้อที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย					
25	จัดทำและเผยแพร่รายชื่อหนังสือและบทความวารสารที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย/ การสร้างเครื่องมือ					

ข้อ	งานที่ปฏิบัติหรือบริการที่จัด	การปฏิบัติงานจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีบริการ
26	จัดทำและเผยแพร่รายชื่อหนังสือและบทความวารสารที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ					
27	หารายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปทำวิจัยตามคำขอ					
28	ชี้แนะบุคคลผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล					
29	ชี้แนะบุคคลในสาขาอื่น ๆ ในกรณีที่ทำวิจัยในแบบสหสาขาวิชา					
30	<u>บริการในชั้นเรียนเรียงงานวิจัย</u> ค้นหารายละเอียดทางบรรณานุกรมให้ครบถ้วนและสมบูรณ์					
31	แนะนำการเขียนบรรณานุกรม					
32	แนะนำการลงรายการอ้างอิง					
33	จัดหาคู่มือการลงรายการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรม					
34	<u>บริการในชั้นเผยแพร่ผลการวิจัย</u> พิมพ์ผลงานวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงานลงในข่าวสารห้องสมุด					
35	จัดแสดงนิทรรศการผลการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงานที่ทำสำเร็จแล้ว					
36	จัดบรรยาย/อภิปรายผลการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงาน					

ข้อ	งานที่ปฏิบัติหรือบริการที่จัด	การปฏิบัติงานจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีบริการ
37	บริการเสริมอื่น ๆ จัดทำคู่มือและแนะนำการใช้ห้องสมุดเพื่อการวิจัยสำหรับอาจารย์และนักวิจัย					
38	จัดทำรชชนี้บทความวารสารทางด้านอาหารและโภชนาการ					
39	จัดทำรชชนี้บทความหนังสือพิมพ์ทางด้านอาหารและโภชนาการ					
40	จัดทำรชชนี้บทวิจารณ์หนังสือที่น่าสนใจทางด้านอาหารและโภชนาการ					
41	บริการเลือกและเผยแพร่สารนิเทศตามความสนใจของอาจารย์และนักวิจัย (SDI-Selective Dissemination of Information)					
42	ติดต่อขอยืมเอกสาร/สิ่งพิมพ์ระหว่างห้องสมุดภายในประเทศ					
43	ติดต่อขอถ่ายเอกสาร/สิ่งพิมพ์จากห้องสมุดในต่างประเทศ					
44	ติดต่อขอ Reprint/เอกสารต่าง ๆ จากผู้เขียนในต่างประเทศ					
45	บริการแปลเอกสาร					
46	บริการช่วยการวิจัยในลักษณะอื่น ๆ ที่ท่านได้จัด นอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้ ไว้ในแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____					

ภาคผนวก ค

สรุปปัญหาสถานการณ์ปัจจุบัน แนวโน้มในอนาคต และกลยุทธ์
ในการป้องกันของระบบอาหารและภาวะโภชนาการใน
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปปัญหาสภาพปัจจุบัน แนวโน้มในอนาคต และกลยุทธ์ในการป้องกันปัญหาของระบบ
อาหารและภาวะโภชนาการในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

1. ระบบอาหาร

	สภาพปัจจุบัน	คาดการณ์ในอนาคต	กลยุทธ์ในแผนฯ 7
การผลิต	- ผลิตเพื่อขายมากกว่าบริโภค - เน้นการผลิตเพื่อการส่งออก	- ปัญหาพื้นที่การผลิตและการตลาด - ปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดิน/แหล่งน้ำ - การผลิตเพื่อส่งออกมากขึ้น	- ส่งเสริมการผลิตให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม การส่งออกและการตลาด - กำหนดนโยบายการผลิตอาหารเพื่อโภชนาการ เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชากร - กำหนดให้มีนโยบายการใช้ที่ดิน แหล่งน้ำ - สร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในชุมชนเพื่อเพาะปลูกสำหรับบริโภค - ส่งเสริมเกษตรผสมผสาน/ ครัววงจรและป้องกัน การปนเปื้อนของสารพิษจากสิ่งแวดล้อม

	สถานการณ์ปัจจุบัน	คาดการณ์ในอนาคต	กลยุทธ์ในแผนฯ 7
การ แปรรูป	- มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพิ่มขึ้นมาก - ขาดบุคลากรทางด้าน การแปรรูปอาหาร - ขาดองค์กรของรัฐที่จะสนับสนุนการแปรรูปอาหารในภูมิภาค - รัฐบาลยังไม่ตระหนักถึง ความสำคัญในการผลิตบุคลากรทางด้านนี้ - องค์กรของรัฐที่มีอยู่แล้ว ยังมีขีดจำกัดในเรื่อง การให้ความรู้และการสนับสนุนในเรื่องการแปรรูปแก่อุตสาหกรรม - คุณภาพของอาหารที่ผ่านการแปรรูปอาหารบางชนิดยังไม่ได้มาตรฐาน - อาหารที่ผ่านการแปรรูปส่วนมากมีราคาแพง	- จะมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารมากขึ้นอีก - มีการเพิ่มการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อความสะดวกมากขึ้น - มีการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อส่งออกมากขึ้น - มีการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อคุณภาพมากขึ้น - มีแนวโน้มของการขาดวัตถุดิบสำหรับส่งโรงงานอุตสาหกรรม	- เพิ่มการผลิตและพัฒนาบุคลากรในด้านอุตสาหกรรมอาหาร - กำหนดกฎเกณฑ์ และมาตรฐานของอาหารแปรรูปต่าง ๆ รวมทั้งมาตรฐานทางสุขาภิบาลอาหารในกระบวนการแปรรูป - พัฒนาขีดความสามารถขององค์กรที่จะให้การสนับสนุนการแปรรูปอาหาร - ส่งเสริมการถนอมอาหารในระดับชุมชน/ครอบครัวตามความเหมาะสมของอาหารตามฤดูกาล - ส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรขนาดเล็กในหมู่บ้านให้มากขึ้นและถูกสุขลักษณะ - ส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารในระดับภาค

	สถานการณ์ปัจจุบัน	คาดการณ์ในอนาคต	กลยุทธ์ในแผนฯ 7
การกระจาย	- ผู้ผลิตยังไม่ได้เห็น social concern - ขาดความรู้เรื่องการขนส่งและการเก็บรักษาจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค - การกระจายอาหารไม่ทั่วถึงในกลุ่มที่มีปัญหาโภชนาการ - ระบบการตลาดไม่เอื้ออำนวยต่อการกระจายอาหาร	- ความรู้เรื่องการขนส่งและการเก็บรักษามีแนวโน้มจะดีขึ้นเนื่องจากมีความต้องการจากผู้บริโภคมากขึ้น - ปัญหาการกระจายอาหารในกลุ่มที่มีปัญหาโภชนาการจะมีแนวโน้มมากขึ้น - การได้มาซึ่งอาหารได้มาจากการซื้อมากขึ้น - รายได้ไม่พอซื้อ	- จัดให้มีระบบกองทุน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล - ส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปอาหารในทุกระดับ ให้มีความสะอาดและปลอดภัยตามหลักสุขาภิบาลอาหาร - ให้ความรู้เรื่องเทคโนโลยีการขนส่งและเก็บรักษา - รัฐควรมีระบบกลไกการกระจายอาหารและการตลาด และใช้มาตรการทางภาษีให้เอื้ออำนวยต่อการแก้ปัญหาดังกล่าว - ส่งเสริมการลงทุนในการผลิต การขายอาหารราคาถูก สะอาดและปลอดภัย

	สถานการณ์ปัจจุบัน	คาดการณ์ในอนาคต	กลยุทธ์ในแผนฯ 7
		- ระบบตลาด ไม้ดี - มีการพึ่งระบบเงินตรา และระบบตลาดมากขึ้น - มีปัญหาการดูดซับ ทรัพยากรและผลผลิต จากชนบทสู่เมือง	- เน้นการกระจายรายได้ ไปสู่กลุ่มครอบครัว เป้าหมาย - ส่งเสริมการรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มร้านค้า/ผู้บริโภค

2. ภาวะโภชนาการ

สถานการณ์ปัจจุบัน

1. มีโรคขาดสารอาหารที่ยังเป็นปัญหาสำคัญอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ โรคขาดโปรตีน และพลังงาน โรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก และโรคขาดสารไอโอดีน
2. มีโรคขาดสารอาหารที่เป็นปัญหาสำคัญรองลงมา ซึ่งอาจมีแนวโน้มสูงขึ้น หากไม่ได้รับการป้องกัน ได้แก่ โรคเหน็บชา โรคขาดวิตามินเอ โรคขาดวิตามินบีสอง และโรคผิวหนังกระเพาะปัสสาวะ
3. มีภาวะโภชนาการเกินและโรคที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โรคอ้วน ไช้มันสูงในเลือด โรคไขมัน (เก๊าท์) และเบาหวาน เป็นต้น พบมากขึ้นในประชากรเขตเมือง

คาดการณ์ในอนาคต แบ่งตามกลุ่มเป้าหมาย คือ

1. เขตชนบท

1.1 แบ่งตามกลุ่มอายุ

- อายุ 0-5 ปี โรคขาดโปรตีนและพลังงาน จะมีแนวโน้มสูงขึ้น

ถ้าไม่ได้เห็นการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพของแม่และเด็ก

- อายุ 5-15 ปี โรคขาดโปรตีนและพลังงาน โรคขาดสารไอโอดีน โรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก และโรคขาดสารอาหารอื่น ๆ จะมีแนวโน้มสูงขึ้น ถ้าปัญหาในปัจจุบันยังไม่ได้รับการแก้ไข โดยเฉพาะโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

- อายุ 15-60 ปี เริ่มมีปัญหาคาบริโภคนอาหารไม่สมดุลก่อให้เกิดปัญหาทั้งขาดและเกินเพิ่มขึ้น

- ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และมีปัญหาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะการถูกทอดทิ้ง ดังนั้นจะมีปัญหาทางโภชนาการเพิ่มขึ้น

1.2 แบ่งตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มผู้ใช้แรงงานในชนบท ได้แก่กลุ่มเกษตรกรจะมีปัญหาสูงขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มไร่นาและกลุ่มที่ใช้แรงงานนอกระบบ นอกจากนี้จะเกิดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เขตเมืองเพิ่มมากขึ้น

2. ในเขตเมือง

2.1 แบ่งตามกลุ่มอายุ

- 0-5 ปี โรคขาดโปรตีนและพลังงานทุกระดับจะเป็นปัญหา โดยเฉพาะในเขตชุมชนแออัด

- อายุ 5-15 ปี โรคขาดโปรตีนและพลังงานจะรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะพวกอพยพจากชนบท และปัญหาโภชนาการเกินเริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นในบางกลุ่ม

- อายุ 15-60 ปี ในชุมชนแออัดจะพบปัญหาโรคขาดสารอาหาร ในขณะที่ปัญหาโภชนาการเกินจะพบในกลุ่มผู้มีฐานะดี

- ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น จะพบปัญหาทั้งโภชนาการขาดและเกิน

2.2 แบ่งตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มผู้ใช้แรงงานทั้งในและนอกระบบจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะมีปัญหาโรคขาดสารอาหารตามมา โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ

กลยุทธ์ในแผนฯ 7

1. โภชนศึกษา เป็นกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านอาหาร และโภชนาการทุกรูปแบบ โดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ เช่น social marketing เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายบริโภคอาหารที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยดำเนินการ ทั้งในเขตเมือง ชนบทและผ่านระบบอุตสาหกรรม
2. การเฝ้าระวังและป้องกันทางโภชนาการ ควรมุ่งเน้นในกลุ่มแม่ ทารก เด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียน และให้มีการพัฒนาเครื่องชั่งวัดที่เหมาะสม ซึ่งควรดำเนินการ ทั้งในเขตชนบทและเขตเมือง รวมทั้งในระบบอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในเขตเมืองควรใช้กลยุทธ์ โภชนาการเพื่อชุมชนเขตเมือง
3. การเสริมอาหารและจัดเลี้ยง ควรกำหนดให้มีการจัดเลี้ยงหรือเสริมอาหาร ให้แก่กลุ่มที่มีปัญหา เช่น ผู้ใช้แรงงาน เด็กวัยเรียน ครอบครัวที่ยากจน และผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะ ในกลุ่มเด็กวัยเรียนควรผลักดันโครงการอาหารกลางวันให้เป็นนโยบายของรัฐโดยรัฐสนับสนุนให้ นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน
4. การพัฒนารูปแบบการส่งเสริม ควรให้มีการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมโภชนาการ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทั้งในเขตเมือง และชนบท โดยเฉพาะในกลุ่มวัยเรียน ผู้สูงอายุ ผู้ใช้แรงงาน และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
5. การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่ โดยเน้นทั้งในเขตเมืองและชนบท ส่งเสริมให้เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่เพียงอย่างเดียวอย่างน้อย 4 เดือน
6. การเร่งรัดบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นให้มีความรับผิดชอบต่อภาวะ โภชนาการของประชาชนทุกกลุ่มเพิ่มมากขึ้น ทั้งในภาครัฐและเอกชน
7. ส่งเสริมการประสานงาน โดยเน้นการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีบทบาทแก้ไขปัญหาโภชนาการของประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
8. การแก้ปัญหา ควรใช้หลักการและแนวคิดของสาธารณสุขมูลฐาน รวมทั้งการใช้ ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จ.ป.ฐ.) เครื่องชั่งวัด
9. การกระตุ้น ให้ผู้ควบคุมนโยบายของชาติมองเห็นความสำคัญด้านโภชนาการ มากขึ้น (มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันวิจัยโภชนาการ และกระทรวงสาธารณสุข, กองโภชนาการ, 2533)

ประวัติผู้เขียน

นางสาวพรธิดา วิเชียรปัญญา เกิดเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2504 ที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ จาก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา 2527 และเข้าศึกษาต่อ ในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2531 ปัจจุบันรับราชการอยู่ที่ห้องสมุดสถาบันวิจัยโภชนาการ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย